

а фінансування велося як за рахунок власного капіталу. Проте поряд з позитивним впливом на господарський розвиток України, необхідно акцентувати увагу на чисельних негативних наслідках міжнародного руху капіталу і, зокрема прямих іноземних інвестицій, які спочатку виникають як тимчасові явища, а згодом набувають стійкого характеру. Не врахування дії негативних чинників міжнародного руху капіталу при формуванні інвестиційної стратегії України може викликати певні загрози для національного господарства та суверенітету держави, зокрема погіршити її продовольчу безпеку й якісну структуру промисловості, негативно вплинути на якість життя і здоров'я населення. Так, існує ризик стосовно інтеграції промисловості України у не дуже вигідних галузях, залежності від зовнішніх факторів та нестабільності розвитку основних торговельних партнерів. А у довгостроковій перспективі можливий значний відтік капіталу, який перевищуватиме величину первинних інвестицій. Слід враховувати, що тільки інвестування в розвиток передових технологій дозволяє країнам займати передові позиції у світовому суперництві [7]. Тому при виборі пріоритетних напрямків інвестування слід звернути увагу, в першу чергу на ті, де створюється найбільша додана вартість, наукоємні, високотехнологічні виробництва, розвиток яких сприятиме економічному зростанню на інноваційній основі [4]. Врахування даних положень сприятиме зростанню конкурентоспроможності національної економіки і її успішній інтеграції до світового господарства.

Список літератури:

1. Горбач Л. Міжнародні економічні відносини : підруч. / Л. Горбач, О. Плотніков. – К.: Кондор, 2005. – 263 с.
2. Гупало О.Г. Міжнародна економіка: навч. посіб. / О.Г. Гупало, У.Д. Балагурак, П.Ю. Бурак, Ю.Г. Гнатенко. – К. : «Хай-Тек Прес», 2007. – 368 с.
3. Дяченко Т.А. Конкурентоспособность экономики Украины в контексте современных тенденций развития мирового хозяйства / Т.А. Дяченко, В.А. Гырова // Вестник Национального технического университета "ХПИ". Технический прогресс и эффективность производства. – Харьков : НТУ "ХПИ", 2009. – № 36-1. – С. 146-153.
4. Дяченко Т.А. Проблема іноземного інвестування в Україні / Т.А. Дяченко // Труды XII – ої Міжнародної науково – практичної конференції «Оптимум - 2016», (Харків, 6 - 8 грудня 2016 р.) / НТУ «ХПІ». – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – С.135 – 136.
5. Інвестиції в основний капітал. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Саблук П.Т. Процеси міжнародного руху капіталів та участь у них України / П.Т. Саблук, К. Приб // Економіка України. – 2008. – №8 – С.56-68.
7. Талалаева А.А. Проблема эффективного инвестирования в Украине в контексте мирового опыта / А.А. Талалаева, Т.А. Дяченко // Вестник Национального технического университета "ХПИ". Технический прогресс и эффективность производства. – Харьков : НТУ "ХПИ". – 2011. – № 8. – С. 94-100.

ПОКОРМЯК А.С., студент, Національний авіаційний університет

УШЕНКО Н.В., д.е.н., професор, Національний авіаційний університет

ВПЛИВ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ РОБОЧОЇ СИЛИ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ

Міжнародна міграція робочої сили сьогодні є глобальним явищем, обсяг якого

постійно коливається. Дане явище посилюється в умовах формування економічних зв'язків у світовому господарстві. Це процес розподілу трудових ресурсів між національними ланками світового господарства, що породжує як позитивні, так і негативні зміни, потреба у вивченні яких тільки збільшується.

У Законі України «Про зовнішню трудову міграцію» «зовнішня трудова міграція» визначена як переміщення громадян України, пов'язане з перетинанням державного кордону, з метою здійснення оплачуваної діяльності в державі перебування» [1].

Аналіз обсягів міжнародної трудової міграції в Україні, проведене за даними Державної служби статистики України, представлено у табл 1.

Таблиця 1 - Міграційний рух населення у січні–серпні

Роки	Міграційний рух, осіб	Абсолютне відхилення із попереднім роком, -/+	Відносне відхилення із попереднім роком, %
2014	312439		
2015	290369	-22070	-7,06
2016	146369	-144000	-49,59
2017	218165	71796	49,05

Джерело: складено автором за даними Державної служби статистики України [4]

За даними табл. 1 можемо спостерігати збільшення міграційного потоку з 2016 року. Така тенденція може бути спричинена лібералізацією процесу отримання візи, військовими причинами, пошук кращих умов праці і т.д.

Наочне зображення міграційного руху населення за період січень–серпень представлено на рис 1.

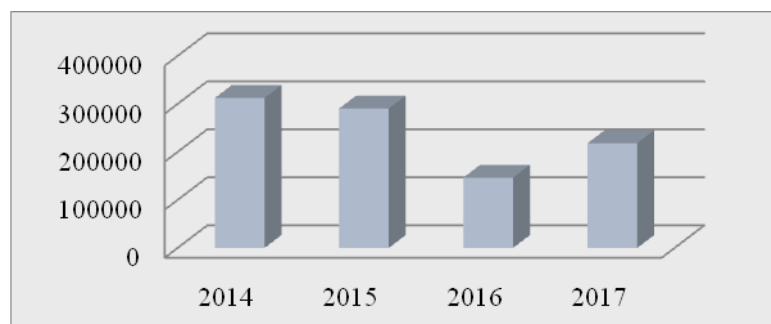

Рис.1 - Міграційний рух населення України за період січень–серпень 2014-2017 рр., осіб
Джерело: складено автором за даними Державної служби статистики України [4]

Тож, міграційний рух населення набуває дедалі більших масштабів та має позитивні та негативні наслідки. Негативними наслідками можна вважати «відтік мізків», погіршення демографічної ситуації, старіння нації, зменшення податкових надходжень та відрахувань у соціальні фонди, нерентабельність та втрати від вкладень в освіту і підготовку фахівців, втрата сімейних цінностей у суспільстві

тощо. До позитивних відносимо зменшення рівня безробіття, отримання мовної практики мігрантів, покращення добробуту частки населення через приватні грошові перекази з-за кордону.

Всі ці наслідки безпосередньо впливають на ВВП країни. Тому для визначення втрат можливого обсягу валового внутрішнього продукту, понесених українською економікою внаслідок трудової еміграції скористаємось формулою (1.1) [2]:

$$WS_{GDP,m} = \frac{GDP}{S_1} * S_m, \quad (1.1)$$

де: $WS_{GDP,m}$ – втрати ВВП від трудової міграції, тис. грн;

GDP – валовий внутрішній продукт, вироблений за відповідний період, тис. грн;

S_1 , S_m – середня кількість зайнятого населення та трудових мігрантів за відповідний період, тис. осіб.

Розрахунки вище зазначених втрат проведемо з використанням офіційних даних Державної служби статистики в періоді 2014-2016 рр. (табл. 2).

Таблиця 2 - Витрати ВВП України внаслідок трудової еміграції

Показники	Роки		
	2014	2015	2016
ВВП країни (GDP), тис. грн	1586915	1988544	2383182
Кількість зайнятого населення, тис. осіб	18073,3	16443,2	16276,9
Кількість працевлаштованого населення за кордоном, тис. осіб	6928,6	7688,4	7920,3

Джерело: складено автором за даними Державної служби статистики України [4]

Проведені розрахунки дозволили отримати наступні значення втрат ВВП України від трудової еміграції населення: у 2014 році – 608,3 тис.грн., 2015 році – 929,7 тис. грн., у 2016 році – 1159,6 тис. грн. Тобто в аналізованому періоді можемо спостерігати постійне збільшення втрат ВВП України від трудової еміграції населення.

Отримавши такий результат, бачимо, що з економічної точки зору для країни трудова міграція приносить більше збитків, чим користі, коли в 2016 році ВВП на 48% менше ніж могло бути.

При цьому, дослідники І. О. Пінчук та О. О. Юренко стверджують, що кількість трудових мігрантів відрізняється від офіційних даних в 5 – 7 разів [3].

Що ж стосується позитивного впливу міграції робочої на економіку України, варто говорити про міграційний капітал. Так, згідно до статистичної інформації Національного Банку України, обсяги приватних грошових переказів із-за кордону в 2016 році становили 5,4 млрд. дол. США (або 5,8% до ВВП) і збільшилися порівняно

з минулим роком на 5.3%[5].

Графічне зображення наведено на рис.2.

Тому міжнародна міграція робочої сили відіграє і позитивну роль на економіку України, а саме здійснює компенсаторну функцію прямих втрат від міграції.

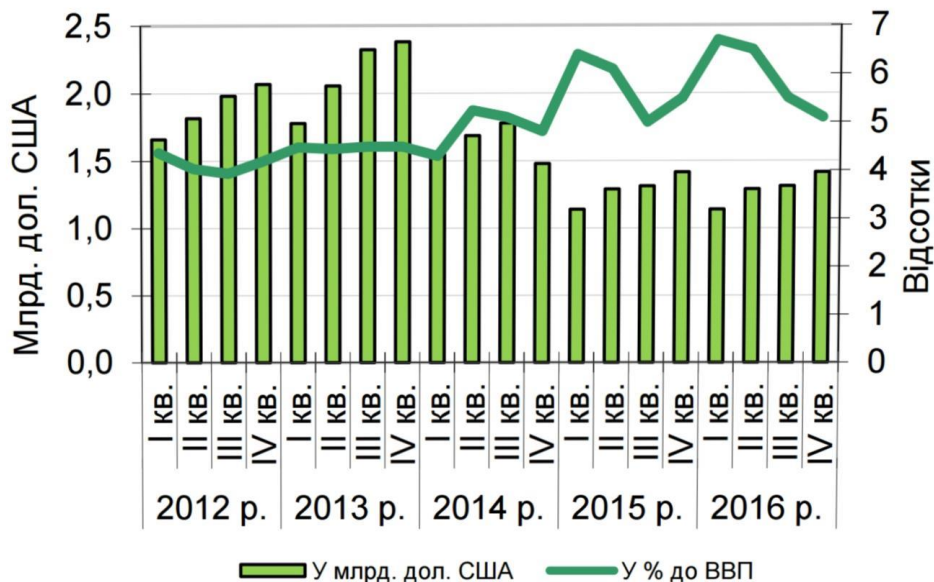

Рис.2 - Обсяги грошових переказів із-за кордону

Джерело: [5]

Отже, міжнародна міграція робочої сили має як негативний, так і позитивний вплив на економічні показники країни, зокрема ВВП. І хоч країна має певні позитивні наслідки, проте негативних наслідків значно більше. Зокрема, до найбільших варто віднести втрату якісної робочої сили, погіршення демографічної ситуації та втрата можливих надходжень від потенційних працівників. Враховуючи вище наведений аналіз і зазначені фактори, варто зауважити, щоє всі підстави поєднувати регуляторні важелі соціально-економічної та міграційної політик держави в контексті стримування та поступового скорочення трудової еміграції населення України.

Список літератури:

1. Про зовнішню трудову міграцію [Електронний ресурс] / Закон України - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/761-19>
2. Звірід Н.В. Кількісні методи аналізу впливу трудової міграції на соціально-економічний розвиток регіону [Електронний ресурс] / Н.В. Звірід. - Режим доступу: archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/su/2010_4/Zvirid%2048-52.pdf.
3. Пінчук І.О. Вплив трудової еміграції на економічний потенціал України [Електронний ресурс] / І.О. Пінчук, О.О. Юренко. - Режим доступу: <http://journal.puet.edu.ua/index.php/nven/article/view/684>
4. Економічна статистика / Статистична інформація: Міграційний рух населення (щомісячна інформація); Національні рахунки; Демографічна та соціальна статистика / Ринок праці / Зайнятість та безробіття; [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. - Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
5. Національний Банк України [Електронний ресурс] / Національний Банк України - Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19208358>